

МОНІТОРИНГ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Актуальність та концептуальні засади.

В умовах інтеграції України до європейського освітнього простору, питання якості освіти стає стратегічним пріоритетом. Моніторинг – це не просто контроль, а безперервний процес збору, аналізу та інтерпретації інформації для прийняття управлінських рішень.

Мета моніторингу: виявлення відповідності результатів навчання вимогам освітніх стандартів та запитам ринку праці.

Об'єкт: освітнє середовище, навчальні плани, професійна компетентність викладачів та безпосередньо рівень знань здобувачів.

Внутрішня система забезпечення якості (ВСиЗЯО).

Згідно із законодавством, кожен заклад освіти повинен розбудувати власну внутрішню систему. Моніторинг у цій системі базується на таких принципах:

1. Студентоцентроване навчання: регулярне опитування (анкетування) здобувачів щодо якості викладання та змісту дисциплін.
2. Академічна доброчесність: моніторинг дотримання етичних норм під час перевірки знань.
3. Прозорість: публічність критеріїв оцінювання та результатів моніторингових досліджень.

Інструментарій та показники (індикатори).

Для ефективного моніторингу використовується поєднання кількісних та якісних методів:

1. Діагностика знань: ректорські контрольні роботи, тестування, аналіз результатів сесій.
2. Анкетування стейкхолдерів: збір фідбеку від студентів, випускників та роботодавців.
3. Аналіз кадрового потенціалу: моніторинг підвищення кваліфікації та наукової активності викладачів.

Ключовий індикатор. Рівень працевлаштування випускників за спеціальністю є одним із найвагоміших показників успішності освітньої програми.

Етапи проведення моніторингового дослідження.

Ефективний моніторинг проводиться у чотири кроки:

1. Підготовчий: визначення мети, вибір вибірки та розробка інструментарію (тестів, анкет).
2. Діагностичний: безпосередній збір даних.
3. Аналітичний: статистична обробка даних, виявлення чинників, що негативно впливають на якість.

4. Прогностичний: розробка рекомендацій щодо вдосконалення освітнього процесу.

Виклики та цифровізація. Сучасний моніторинг неможливий без використання LMS (Learning Management Systems), таких як Moodle чи Google Classroom. Цифровізація дозволяє:

1. Автоматизувати збір статистики.
2. Мінімізувати суб'єктивізм при оцінюванні.
3. Забезпечити оперативний зворотний зв'язок між студентом та адміністрацією.

Ось зразок анкети для здобувачів освіти, розроблений для проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості викладання.

АНКЕТА ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ. «Якість освітнього процесу очима студентів».

Шановний здобувачу! Просимо Вас взяти участь в опитуванні. Ваша думка є важливою для вдосконалення освітньої програми та умов навчання у нашому закладі. Опитування є анонімним, а результати будуть використані в узагальненому вигляді.

I. Загальна інформація.

1. Ваш курс навчання:
2. Спеціальність / Освітня програма:

II. Оцінка освітньої програми та викладання.

(Оцініть твердження за шкалою від 1 до 5, де 1 – зовсім не згоден, 5 – повністю згоден)

3. Зміст навчальних дисциплін відповідає сучасним вимогам ринку праці. [1] [2] [3] [4] [5]

4. Викладачі чітко пояснюють критерії оцінювання знань на початку курсу. [1] [2] [3] [4] [5]

5. Методи викладання (лекції, тренінги, кейси) стимулюють до активного навчання. [1] [2] [3] [4] [5]

6. Викладачі дотримуються принципів академічної доброчесності та етики. [1] [2] [3] [4] [5]

7. Ви маєте можливість самостійно обирати частину навчальних дисциплін. [1] [2] [3] [4] [5]

III. Ресурсне забезпечення та середовище.

8. Чи задоволені Ви доступом до навчальних матеріалів (електронна бібліотека, LMS Moodle/Classroom)?

Так / Скоріше так / Скоріше ні / Ні

9. Оцініть матеріально-технічну базу (аудиторії, обладнання, Wi-Fi):

Відмінно / Добре / Задовільно / Незадовільно

10. Чи вважаєте Ви освітнє середовище в закладі безпечним та вільним від дискримінації чи булінгу?

Так / Ні (якщо ні, вкажіть причину):

IV. Зворотній зв'язок та практика.

11. Чи враховує адміністрація закладу пропозиції студентів щодо покращення навчання?

Так, постійно / Іноді / Рідко / Ніколи не чув про таке

12. Оцініть якість організації практик (виробничої, навчальної):

Висока / Середня / Низька / Практики ще не було

V. Відкриті питання.

13. Що Вам найбільше подобається у навчанні в нашому закладі?

14. Які три конкретні зміни Ви б запропонували внести для підвищення якості підготовки?

Дякуємо за Ваші відповіді та щирість!

Поради щодо проведення:

1. Інструмент: Найкраще реалізувати цю анкету через Google Forms або внутрішню систему закладу.

2. Періодичність: Рекомендується проводити таке опитування наприкінці кожного семестру.

3. Дія: Результати обов'язково мають бути обговорені на засіданні кафедри чи вченої ради, а студенти мають отримати звіт про те, які зміни будуть впроваджені на основі їхніх відповідей.

Висновки. Моніторинг забезпечення якості підготовки здобувачів є динамічним інструментом, що дозволяє закладу освіти не лише виживати в умовах конкуренції, а й постійно вдосконалюватися. Головним результатом моніторингу має бути не «покарання за помилки», а створення дорожньої карти для підвищення конкурентоспроможності випускників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. (Із змінами та доповненнями). Режим доступу: [законодавчий ресурс].

2. Ляшенко О. І. Методологічні засади моніторингу якості освіти: монографія. К.: Педагогічна думка, 2015. 160 с.

3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

ПЕРЕЦЬ Василь

*здобувач наукового ступеня доктора філософії (PhD),
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Рівненського державного гуманітарного університету*

АНАЛІТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується динамічними трансформаціями економічних процесів, зумовленими глобалізацією, цифровізацією та стрімким зростанням обсягів економічної інформації. За таких умов зростають вимоги до професійної підготовки майбутніх економістів, які є не лише ґрунтовними теоретичними знаннями, а і здатністю аналізувати економічні явища та процеси, опрацьовувати дані, прогнозувати наслідки управлінських рішень і обґрунтовувати ефективні стратегії розвитку. У цьому